

RAN-2101000402020001

M.A. (Part-II) (External) Examination March - 2026

Snaskrit (Paper-VII) : Vedang Literature

(यास्क कृतं निरुक्तम्-१, २, ७)

(ऋग्वेद मण्डल-१० एवं पत्र लेखनम्)

Time: 3 Hours]

[Total Marks: 100

सूचना : / Instructions (1) उपरोक्त दशविव विगतो उत्तरवली पर अवश्य लजवी. Fill up strictly the above details on your answer book.	Seat No.: <table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table> Student's Signature						

- प्र-1. अ) टूंकमां जवाब आपो. (गमे ते पांच) 10**
Write answer in short. (Any five)
- 1) वाष्यायिणिना मते भावविकारो केटवा छे? कया कया?
According to Varshyayani, how many are emotional disorders? which which ?
 - 2) निरुक्तनी रचना कोशे करी? तेना अध्यायो केटवा छे?
Who created Nirukta? How many chapters are there?
 - 3) उपसर्ग अने निपातनी व्याख्या जशावो.
Give the definition of upsarg and nipat.
 - 4) 'सूर्यदेवता सूक्त'ना ऋषि अने देवता कोशे छे?
Who is the deity and sage of 'सूर्यदेवता सूक्त'?
 - 5) 'पुरुवा-उर्वशी सूक्त'ना देवता अने ऋषि कोशे छे?
Who is the deity and sage of 'पुरुवा-उर्वशी सूक्त'?
 - 6) केवा प्रकारना पितृओने मध्यम पितृ कहे छे?
What kind of fathers are called middle fathers?
 - 7) वाग् देवी कोनी साथे भ्रमण करती जशाय छे?
With whom does Vag Devi seem to roam?
- अ) महाविद्यालयमां योजयेल वार्षिकोत्सवनुं वर्णन करतो पत्र तमारा मित्रने संस्कृतमां लजो. 10**
Write a letter to your friend in Sanskrit describing the annual festival held in college.
- अथवा/OR**
- अ) विदेश वसता मित्रने भारतीय तलेवारोनुं वर्णन करतो पत्र संस्कृतमां लजो. 10**
B) Write a letter in Sanskrit describing Indian festivals to a friend living abroad.
- प्र-2. ऋचाओ सानुवाद समजवो. (गमे ते त्रण) 12**
Explain Richas with translation. (Any three)
- 1) अग्निष्वात्ताः पितर एह गच्छतु सदः सदः सदत सुप्रणीतयः ।
अत्त हवींषि प्रयंतानि बर्हिष्याथा रयिं सर्ववीरं दधातन ॥ १०-१५-११ ॥
 - 2) परिं वो विश्वतो दध ऊर्जा धृतेन पर्यसा ।
ये देवाः के च यज्ञियास्ते रय्या सं सृजन्तु नः ॥ १०-११-७ ॥

- 3) मृत्योः पदं योपयन्तो यदैत द्राधीय आयुः प्रतर दधानाः ।
आप्यार्यमानाः प्रजया धनैः शुद्धाः पूता भवत यज्ञियासः ॥ १०-१८-२ ॥
- 4) उप मा मतिरस्थित वाश्रा पुत्रमिव प्रियम् ।
कुवित्सोमस्यापामिति ॥ १०-११९-४ ॥
- 5) दिवि स्वनो यतते भूम्योपर्यनन्त शुष्ममुदियति भानुना ।
अभादिव प्र स्तनयन्ति वृष्टयः सिन्धुर्यदिति वृषभो न रोरुवत् ॥ १०-७५-३ ॥

બ) વાક્યોનું વિવરણ કરો. (ગમે તે બે)

08

B) Explain the sentences. (any two)

- 1) इन्द्रियनित्यं वचनमौदुम्बरायणः ।
- 2) षड् भावविकारा भवन्तीति वार्ष्पायणिः ।
- 3) भावप्रधानमाख्यातम् ।

પ્ર-૩. યાસ્કાચાર્ય પ્રમાણે નામ અને આખ્યાત ના લક્ષણો સમજાવો.

20

Explain the characteristics of નામ and આખ્યાત according to Yaskacharya.

અથવા/OR

પ્ર-૩. 'વિવાહ સૂક્ત' ની વિગતે ચર્ચા કરો.

20

Discuss in detail the 'વિવાહ સૂક્ત'.

પ્ર-૪. ચત્વારિ પદજાતાનિ । - સવિસ્તાર સમજાવો.

20

ચત્વારિ પદજાતાનિ । Explain in detail.

અથવા/OR

પ્ર-૪. 'મૃત્યુદેવતા સૂક્ત' ની વિગતે ચર્ચા કરો.

20

Discuss in detail the 'મૃત્યુદેવતા સૂક્ત'.

પ્ર-૫. અ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

14

Write a short note. (any two)

- 1) નિરુક્તના અધિકારીઓ.
Authorized learner of the Nirukta.
- 2) નિર્વચનના સિદ્ધાંતો.
Principles of etymology.
- 3) પુરુવા-ઉર્વશી સૂક્ત।
- 4) મન આવર્તન સૂક્ત।

બ) નિર્વચનો આપો. (ગમે તે ત્રણ)

06

Give etymology. (any three)

- 1) સમુદ્ર।
- 2) નિઘણ્ટુ।
- 3) જાતવેદસ્।
- 4) લક્ષ્મીઃ।
- 5) ગૌઃ।